

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

	<p>Təsdiq edirəm: Tədris hissəsinin müdiri: <u>İ.Əyyubova</u> "07 "fevral" 2020-ciil</p>
--	---

Fənn sillabusu

İxtisas:Təsviri incəsənət müəllimliyi

Şöbə: Musiqi və təsviri incəsənət

Kurs: III

Fənn Birləşmə komissiyası:Texnologiya və təsviri incəsənət

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı:Rəsm

Kodu:IPF -B03.1

Tədris ili:, (2019/2020 tədris ili) Semestr: yaz

Tədris yükü: cəmi60, Auditoriya saati- (15 saat mühazirə, 45saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya N:13,

Saat: 1- 11 -v: günlər 12 – 10, 17 – 20

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: İsmayılova Esmira Fərman qızı

Məsləhət günləri və saati: V-gün 15:⁰⁰

E-mail ünvanı:

FBK-nın ünvanı: Lənkəran ş.P.Təhməzov

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1	Rasim Əfəndi “Azərbaycan incəsənəti”
2	I-X siniflər üçün dərslik
3	H.Əkbər “İbtidai sinifdə dekorativ rəsmnin tədrisi metodikası”
4	H.Терешенко “Полный сатоучитель рисования”
5	S.Mir-Bağırzadə “İncəsənət tarixi”

IV. Fənnintəsviri

Ətraf aləmdəki gözəllikləri ,həyat hadisələrinin obrazları ,təbiət lövhələrinin ,təsviri sənətdə rənglər ,xətlər formalar vasitəsi ilə təsvir etmək .Müxtəlif mövzularda şəkil çəkməklə applikasiya ,yapma məşğələlərində praktik işlər görmək.

V. Fənnin məqsədi:

Təsviri sənətin əsaslarına yiyələnmək üçün əsas şərtlərdən biri naturadan çəkilişdir.Fənnin məqsədi təsviri incəsənəti tədris edəcək gələcəyin müəllimləri üçün əsas rəsmlər ,insan sifətinin çəkilməsi,onun format üzərində düzgün yerləşdirilməsi,çəkilməsi qaydasının metodikası ,müxtəlif natürmortların çəkilməsi və işıq- kölgənin düzgün verilməsi ,kagız üzərində düzgün yerləşdirilməsi çəkilən əşyaların fakturasını əldə etmək qabiliyyətnə malik olmalıdır.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır.Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%- nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII.Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə,20 bal kollektivlərə görə,10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açabilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7bal-tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris Fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal-çoxyaşşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal –qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Kollecin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim mövzu planı: Mühazirə:15 saat , Seminar : 45 saat Cəmi:60 saat

N	Keçirilən <u>mühazirə</u> ,seminar, sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
1	2		3	
	Mühazirə mövzuları	müh	sem	
1	Mövzu 1. Reproduksiya və siluet Plan: 1. Əsərlərin mətbəə yolu ilə çoxaldılması 2. Siluetin ağ və qara fonda işlənməsi 3. Kollektrofiya haqqında məlumat	2		
2	Mövzu2. Kontraslıq və ya tonun verilməsi Plan . 1. Təsviri sənətdə rəssamın rənglərdən istifadəsi 2. Əşyaların kontras müqayisəsi 3. Tənasüb – mütənasiblik	2		
3	Mövzu 3.İllustrasiya haqqında ümumi anlayış Plan. 1. İllustrasiya yolu ilə mövzuların izahı	2		

	2. Mətnin obrazla şərh 3. İllustrasiyanın nəşriyyatda rolu			
4	Mövzu4. Natura formalarının təsvirinin əsas metodları və prinsipləri Plan: 1. Tələbənin praktik təcrübəyə malik olması 2. Canlı müşahidədən mücərrədliyə keçid	2		
5	Mövzu5. Rəsm əsərlərində insan təsviri Plan: 1. Mimika 2. Müxtəlif yaş dövrlərində bədən hissələri arasında uyğunluq 3. İnsan təsvirində mimikanın rolu	2		
6	Mövzu 6. Kontur üsulu ilə rəsmlərin işlənməsi və rəsmə yerinə yetirilmə mərhələləri Plan: 1. Naturanın anatomik təhlili 2. Naturanın müfəssəl xarakteristikası	2		
7	Mövzu 7. Təsvir sənətdə üslub və texnika Plan: 1. Bəhruz Kəngərlinin həyat və yaradıcılığı 2. Bəhruz Kəngərlinin üslub və texnikası 3. Tahir Salahov və onun yaradıcılığı 4. Tahir Salahovun üslub və texnikası	2		
8	Mövzu 8. Təsvir sənətdə üslub və texnika Plan: 1. Maral Rəhmanzadənin həyat və yaradıcılığı 2. Mikayıl Abdullayevin üslub və texnikası 3. Fərhad Xəlilovun üslub və texnikası 4. Fərhad Xəlilovun rəngkarlıqda rolu	1		
	Cəmi:	15		

	Seminar mövzuları			
1	Mövzu 1. Qabarıq formalı gips ornamentinin işlənməsi Plan: 1. Borelyef gipsin çəkilişi 2. Parça fonunda birgə işlənməsi		2	
	Mövzu 1. Qabarıq formalı gips ornamentinin işlənməsi		2	

2	<p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Borelyef gipsin çəkilişi 2. Parça fonunda birgə işlənməsi 			
3	<p>Mövzu 3. Burunun qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burunun müxtəlif rakursdan çəkilişi 2. Burun sxeminin formaya görə dəyişməsi 3. Müxtəlif quruluşlu burunun ölçülərlə qurulması 		2	
4	<p>Mövzu 4. Burunun qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burunun müxtəlif rakursdan çəkilişi 2. Burun sxeminin formaya görə dəyişməsi 3. Müxtəlif quruluşlu burunun ölçülərlə qurulması 		2	
5	<p>Mövzu 5. Burunun qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burunun müxtəlif rakursdan çəkilişi 2. Burun sxeminin formaya görə dəyişməsi 3. Müxtəlif quruluşlu burunun ölçülərlə qurulması 		2	
6	<p>Mövzu 6. Burunun qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burunun müxtəlif rakursdan çəkilişi 2. Burun sxeminin formaya görə dəyişməsi 3. Müxtəlif quruluşlu burunun ölçülərlə qurulması 		2	
7	<p>Mövzu 7. Gözün qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gözün üz nahiyəsində 2/5 hissədə yerləşdirilməsi 2. Müxtəlif rakursdan görünüşü 		2	
8	<p>Mövzu 8. Gözün qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gözün üz nahiyəsində 2/5 hissədə yerləşdirilməsi 2. Müxtəlif rakursdan görünüşü 		2	
9	<p>Mövzu 9. Dodağın qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dodağı iki hissəyə bölən əsas xəttin təyini 2. Dodağın üz nahiyəsinin 1/5 hissəsində 		2	

	düzgün yerləşdirilməsi			
10	Mövzu 10. Dodağın qurulması Plan: 1. Dodağı iki hissəyə bölən əsas xəttin təyini 2. Dodağın üz nahiyyəsinin 1/5 hissəsində düzgün yerləşdirilməsi		2	
11	Mövzu 11. Qulağın qurulması Plan: 1. Qaş xətti ilə qulağın kəsişmə nöqtəsinin təyini 2. Ümumi forması, detalları		2	
12	Mövzu 12. Qulağın qurulması Plan: 1. Qaş xətti ilə qulağın kəsişmə nöqtəsinin təyini 2. Ümumi forması, detalları		2	
13	Mövzu 13. Başın qurma xəttlərlə çəkilişi Plan: 1. Proporsiyaların dəqiq təyini 2. Başın şətri olaraq üç yerə ayrılması 3. Şaquli və üfüqi hissələrə ayrılaraq göz, qulaq, burun və dodağın təyin edilməsi			
14	Mövzu 14. Başın qurma xəttlərlə çəkilişi Plan: 1. Proporsiyaların dəqiq təyini 2. Başın şətri olaraq üç yerə ayrılması 3. Şaquli və üfüqi hissələrə ayrılaraq göz, qulaq, burun və dodağın təyin edilməsi		2	
15	Mövzu 15. Başın qurma xəttlərlə çəkilişi Plan: 1. Proporsiyaların dəqiq təyini 2. Başın şətri olaraq üç yerə ayrılması 3. Şaquli və üfüqi hissələrə ayrılaraq göz, qulaq, burun və dodağın təyinedilməsi		2	
16	Mövzu 16. Başın qurma xəttlərlə çəkilişi Plan: 1. Proporsiyaların dəqiq təyini 2. Başın şətri olaraq üç yerə ayrılması 3. Şaquli və üfüqi hissələrə ayrılaraq göz, qulaq, burun və dodağın təyin edilməsi		2	
17	Mövzu 17. İnsan bədəninin qurma xəttlərlə çəkilməsi Plan: 1. Proporsiyanın müəyyən edilməsi		2	

	2. Bədən hissələrinin bir – birinə nisbətini tapmaqla qurulması			
18	Mövzu 18. İnsan bədəninin qurma xəttlərlə çəkilməsi Plan: 1. Proporsiyanın müəyyən edilməsi 2. Bədən hissələrinin bir – birinə nisbətini tapmaqla qurulması		2	
19	Mövzu 19. İnsan bədəninin qurma xəttlərlə çəkilməsi Plan: 1. Proporsiyanın müəyyən edilməsi 2. Bədən hissələrinin bir – birinə nisbətini tapmaqla qurulması		2	
20	Mövzu 20. İnsan bədəninin qurma xəttlərlə çəkilməsi Plan: 1. Proporsiyanın müəyyən edilməsi 2. Bədən hissələrinin bir – birinə nisbətini tapmaqla qurulması		2	
21	Mövzu 21. Kişi və qadın saçlarının işlənməsi Plan: 1. Müxtəlif formalı saç düzümlərinin çəkilməsi 2. Materiallığın işıq – kölgə vasitəsilə verilməsi			
22	Mövzu 22. Kişi və qadın saçlarının işlənməsi Plan: 1. Müxtəlif formalı saç düzümlərinin çəkilməsi 2. Materiallığın işıq – kölgə vasitəsilə verilməsi		2	
23	Mövzu 23. Sınıf löhvəsində pedoqoji rəsmlər Plan: 1. Yaddaş və hafizəyə görə praktik təcrübə		1	
	Cəmi :60	15	45	

IX. Sərbəst işlər

1. Mis qablardan ibarət natürmort
2. Obrazlı portret
3. Müxtəlif texnikalar ilə natürmort
4. Loqotipdən ibarət natürmort

5. Assimetrik və simmetrik əşyalardan ibarət natürmort
6. Gözün müxtəlif rakursdan çəkilişi
7. Çiçəklərdən ibarət kompozisiya
8. Heyvanlar aləminə səyahət
9. Sevdiyim şəhər
10. Mövzu üzrə rəsm “Milli ordumuz”
11. Yurdumuza bahar gəlir
12. “Xocalı soyqırımı”
13. Novruz atributlarından ibarət kompozisiya
14. Avanqard üslubda kompozisiya
15. Səbətdə güllər
16. Monoxrom natürmort
17. Cizgi filmlərindən ibarət kompozisiya
18. Doğma vətənim
19. Məhsul yığımı
20. Müxtəlif texnikalardan ibarət kompozisiya
21. Dəniz mənzərəsi
22. Müxtəlif əşyaların stilizəsi

X .İmtahan sualları

1. Reproduksiya və siluet
2. Əsərlərin mətbəə yolu ilə çoxaldılması
3. Siluetin ağ və qara fonda işlənməsi
4. Kolleksiya haqqında məlumat
5. Kontraslıq və ya tonun verilməsi
6. Təsviri sənətdə rəssamın rənglərdən istifadəsi
7. Əşyaların kontras müqayisəsi
8. Tənasüb – mütənasiblik
9. İllustrasiya haqqında ümumi anlayış
10. İllustrasiya yolu ilə mövzuların izahı
11. Mətnin obrazla şərhı
12. İllustrasiyanın nəşriyyatda rolu
13. Natura formalarının təsvirinin əsas metodları və prinsipləri
14. Tələbənin praktik təcrübəyə malik olması
15. Canlı müşahidədən mücərrədliyə keçid
16. Rəsm əsərlərində insan təsviri
17. Mimika
18. Müxtəlif yaş dövrlərində bədən hissələri arasında uyğunluq
19. İnsan təsvirində mimikanın rolu
20. Kontur üsulu ilə rəsmlərin işlənməsi və rəsmın yerinə yetirilmə mərhələləri
21. Naturanın anatomik təhlili
22. Naturanın müfəssəl xarakteristikası
23. Təsvir sənətdə üslub və texnika

24. Bəhruz Kəngərlinin həyat və yaradıcılığı
25. Bəhruz Kəngərlinin üslub və texnikası
26. Tahir Salahov və onun yaradıcılığı
27. Tahir Salahovun üslub və texnikası
28. Maral Rəhmanzadənin həyat və yaradıcılığı
29. Mikayıl Abdullayevin üslub və texnikası
30. Fərhad Xəlilovun üslub və texnikası
31. Fərhad Xəlilovun rəngkarlıqda rolu

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr rəsm kursunda müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmaq bacarmalıdır. Müxtəlif formal rəsmlər çəkmək vərdişlərinə yiyələnməlidirlər.

XII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

“ Rəsm” fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.
Sillabus «Texnologiya və təsviri incəsənət» FBK-da müzakirə edilərək,bəyənilib,təstiq edilmişdir. (07 fevral 2020-ci il, protokol № 07).

Müəllim : İsmayılova E.

FBK sədri: Sadıqova S.

Kollokvium sualları

I

1. Reproduksiya və siluet
2. Əsərlərin mətbəə yolu ilə çoxaldılması

-
3. Kontrastlıq və ya tonun verilməsi
  4. Tənasüb –mütənasiblik

-
5. İllustrasiya
  6. İllustrasiyanın nəşriyyatda rolu

-
7. Təsviri sənətdə üslub və texnika
  8. Bəhrüz Kəngərlinin həyat və yaradıcılığı
  9. Tahir Salahovun üslub və texnikası

Rəsmlər:

1. Qabarıq formalı gips ornamentinin işlənməsi
2. Burunun qurulması
3. Gözün qurulması

Müəllim : İsmayılova E.

FBK sədri: Sadıqova S.

Kollokvium sualları

II

1. Natura formalarının təsvirinin əsas metodları və prinsipləri
2. Canlı müşahidədən mücərrədlərə keçid

---

3. Rəsm əsərlərində insan təsviri
4. Mimika

---

5. Kontur üsulu ilə rəsmlərin işlənməsi və rəsmi yerinə yetirilmə mərhələləri
6. Naturanın anatomik təhlili

---

7. Təsviri sənətdə üslub və texnika
8. Maral Rəhmanzadənin həyat və yaradıcılığı
9. Fərhad Xəlilovun rəngkarlıqda rolu

10.Rəsmlər:

1. Dodağın qurulması
2. Qulağın qurulması
3. Başın qurma xətlərlə çəkilişi

Müəllim :

İsmayılova E.

FBK sədri:

Sadıqova S.